

ทรรศนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายใน
โรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยม จังหวัดนครศรีธรรมราช
Students' Opinions on Environmental Management and Atmosphere
of Pramahathatmullanitimattayom School, Muang District,
Nakhon si thammarat Province

พระอนุรักษ์ อนรรักษ์โต (รัฐธรรม)

Phraanurak Anurakkito (Rattham)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศกรราช

Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus

Anurak2513@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องทรรศนะของนักเรียน ต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยม ต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียน รวม 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ จำแนกตามเพศ อายุ และช่วงชั้นเรียนโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างจำนวน 244 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติ ที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test, ANOVA และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 65.7 มีอายุระหว่าง 11–15 ปี ร้อยละ 59.7 และเรียนอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1–3) ร้อยละ 50.3 นักเรียนมีความคิดเห็นด้วยระดับปานกลางต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 โดยมีด้านวิชาการ เป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ เป็นอันดับที่ 2 ด้านการบริหารจัดการ เป็นอันดับที่ 3 และด้านกายภาพ เป็นอันดับสุดท้าย นักเรียนที่มีเพศต่างกัน

มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีอายุต่างกันและเรียนในช่วงชั้นที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นทั้งในภาพรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ทศนะของนักเรียน, การจัดสภาพแวดล้อม, ร.ร.พระมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ราชวชิร

Abstract

The research “Students’ Opinions on Environmental Management and Atmosphere of Pramahatthamulanitimitattayom School, Muang District, Nakhon si thammarat Province” aimed to study and to compare students’ opinions on environmental management and atmosphere of Pramahatthamulanitimitattayom School in 4 aspects. Those aspects were: physical, academic, social interaction, and administration, which were classified by gender, age, and education level. It was a survey research, using a questionnaire as an instrument for data collection. The sample consisted of 244 Pramahatthamulanitimitattayom School’s students. Those students were in level 2-3 of semester 1, academic year 2016. SPSS program was used to analyze the data. The statistics used in this study were percentage, mean, standard deviation, t-test, ANOVA, and Scheffe’ matched pair comparison.

The results show that: Majority of the participating students were female at 65.7%, age between 11-15 years old at 59.7%. 50.3% of those students were in level 3 (between Mathayom 1-3). The students agreed at middle level toward the environmental management and atmosphere of Pramahatthamulanitimitattayom School. In total, the mean was 3.29, standard deviation was 0.67, with the academical aspect coming first, social interaction aspect coming second, administration aspect coming third, and physical aspect coming last. The students with different gender had similar level of opinions toward the environmental management and atmosphere of Pramahatthamulanitimitattayom School. On the

other hand, the students with different age, and education level, had significantly different opinions at .05 level.

Key Word : Students' Opinions, Environmental Management and Atmosphere, Pramahathatmullanitimattayom School

บทนำ

มนุษย์ได้อาศัยธรรมชาติรวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศในการดำรงชีวิตมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว โดยที่วิวัฒนาการของมนุษย์จะถูกควบคุมด้วยกระบวนการคัดเลือกตามธรรมชาติ โดยมีลักษณะทางด้านพันธุศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นตัวกำหนด ต่อมาเมื่อมนุษย์มีความเจริญขึ้นทั้งในด้านวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีมากขึ้น มนุษย์ก็รู้จักดัดแปลงธรรมชาติให้เป็นไปตามความต้องการของคน มนุษย์เป็นผู้มีอิทธิพลต่อธรรมชาติทำให้ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากขึ้น นักจิตวิทยาที่สนใจเกี่ยวกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมมีความเชื่อว่า พฤติกรรมของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา (อารียา สดาร์ตน์, 2556, หน้า 1) ปัจจัยที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงาม และพัฒนาการได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ นอกจากครูแล้วยังมีอีกปัจจัยหนึ่งคือสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษา โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาคารเรียน อาคารประกอบการสถานที่บริเวณ รวมทั้งบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทุกชนิด ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนหรือก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพราะสภาพแวดล้อมทุกอย่าง มีอิทธิพลต่อจิตใจและพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน และการปฏิบัติหน้าที่การทำงานของทุกคนในสถานศึกษา (นฤมล ก้อนขาว, 2558, หน้า 2) สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนเปรียบเหมือนครูพูดไม่ได้มีอิทธิพลในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ คุณธรรมอันพึงประสงค์ให้แก่ นักเรียนโรงเรียนที่มีบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดีจะทำให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้สึกสบายใจ พอใจ อบอุ่นใจ ภูมิใจ มีความรู้สึกในความเป็นเจ้าของและอยากมาโรงเรียน แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าโรงเรียนที่มีบรรยากาศสิ่งแวดล้อมไม่ดีก็จะทำให้สมาชิกในโรงเรียนเกิดความเบื่อหน่ายเฉยเมยว่าเหว่ ห้างเหิน ไม่อยากมาโรงเรียน สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนก็คือ ครู

ตลอดจนบริเวณโรงเรียนที่สะอาด สดชื่น ร่มรื่น แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ได้รับการดูแลรักษา และพร้อมที่จะให้ครูนักเรียนและบุคคลทั่วไปได้ใช้ตลอดเวลา ทำให้นักเรียนมีความสะดวกสบายทางกายภาพ และทางอารมณ์ อันส่งผลให้ครูและนักเรียนมีจิตใจที่แจ่มใส รักในความสวยงามเรียบง่าย ก่อให้เกิดความรักความผูกพัน ความภูมิใจในสถาบันและส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย ดังนั้น ถ้าในแต่ละโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และชุมชน เด็กจะมีการพัฒนาที่เร็ว มีความรับผิดชอบต่อตนเองและหน้าที่และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้ แต่ถ้าโรงเรียนใดไม่เห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อม เด็กก็จะขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาหาความรู้เหมือนกับอยู่ในห้องสี่เหลี่ยมเล็กๆ แคบๆ ที่ว่างเปล่า ขาดพัฒนาการในด้านต่างๆ ชีวิตของพวกเขาจะไม่ทันโลกทันเหตุการณ์ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เป็นไปอย่างล่าช้าและไม่สมบูรณ์

คุณภาพของพลเมือง เป็นสิ่งสำคัญในการที่จะช่วยให้การพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการให้การศึกษา จัดว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ การปฏิรูปการศึกษาของไทยในปัจจุบันนี้นับได้ว่าเป็นการปฏิรูปครั้งสำคัญที่ยิ่งใหญ่ของประเทศไทยเท่าที่เคยมีมา ซึ่งได้เกิดขึ้นจากเจตนารมณ์ของทุกฝ่ายในสังคม และปรากฏตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อันเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2545 ก) ที่ได้กล่าวถึง ความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมไว้ในหมวดที่ 3 ซึ่งว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชาวไทย และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 43 กล่าวว่า “บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (1) อนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ (2) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ” และในหมวด 4 ว่าด้วยหน้าที่ของปวงชนชาวไทยมาตรา 50 (8) กล่าวว่า “บุคคลมีหน้าที่ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม” และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 มาตรา 6 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2545 ข) ได้ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และมาตรา 7 กล่าวว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

สังคมในอนาคตเป็นสังคมที่การเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา จึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และชุมชนท้องถิ่นโดยการสนับสนุนให้สังคมทุกส่วนทุกระดับได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อความสำเร็จอันจะเป็นรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 3-4) โรงเรียนเป็นสถาบันที่จัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นให้เป็นแหล่งส่งเสริมและสร้างพื้นฐาน การเรียนรู้ให้เด็กมีความรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงให้มีทักษะและประกอบอาชีพตามศักยภาพดำรงตนให้มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์และเป็นพลเมืองดีของสังคม ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนจะต้องตระหนักถึงการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนให้น่าเรียน น่าอยู่ น่าดู น่ามอง มีความสะอาด สดชื่น ร่มรื่น สวยงาม เพื่อที่จะทำให้นักเรียนอยากที่จะมาโรงเรียน และอยู่ใน โรงเรียนได้อย่างมีความสุข เช่นนี้ จึงทำให้การบริหารจัดการภายในโรงเรียนสมบูรณ์แบบได้

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพได้แก่สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุทั้งหลาย เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องประกอบ ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ สิ่งมีชีวิตถึงลักษณะสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดีได้แก่ ความชุ่มชื้น การถูกสุขลักษณะ ความ

รุ่มรื่น ความสวยงาม ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสะดวก ฯลฯ การที่จะจัดสภาพของปัญหาหรือความต้องการจำเป็นแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับแนวความคิดและดุลยพินิจของบุคลากรภายในโรงเรียนนั้นๆ ที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น แต่ก็ควรอยู่ภายใต้หลักการของ “การร่วมคิดร่วมทำ” ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้สึที่ดี ความรู้สึกของการมีส่วนร่วม ความรู้สึกของความเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะนักเรียนซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ผู้บริหารและครูอาจารย์ควรยอมรับว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่มีความรักความผูกพัน และปรารถนาดีต่อโรงเรียนภายใต้การแนะนำของผู้บริหารและครู-อาจารย์ (กรมสามัญศึกษา, 2532, หน้า 9) แต่ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะการบริหารจัดการด้านภูมิทัศน์นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ซึ่งสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรพิจารณาและคำนึงได้แก่ สถานที่ตั้ง การวางแผนเขตทางสัญจร สุนทรียภาพและสิ่งแวดล้อม การตกแต่งบริเวณดูให้สวยงาม และการกำหนดบริเวณเป็นเขตหรือเป็นสัดส่วนเฉพาะ (พระมหาเดชา อมรเมธ, 2556, หน้า 40)

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นพระสอนศีลธรรมตามโรงเรียนต่างๆ ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 หลายโรงเรียน ทั้งโรงเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และจากการที่ได้สัมภาษณ์สอบถามจากผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนพระมหาธาตุมุลินีนิมิต ได้มีความคิดเห็นตรงกันว่า การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุมุลินีนิมิต ในปัจจุบันยังอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่น่าพึงพอใจเท่าที่ควร ทั้ง ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ยังเห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนน้อย จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในสภาพปัจจุบันการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ จึงสมควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

จากปัญหา อุปสรรคและเหตุผลตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ในโรงเรียนและการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนพระมหาธาตุมุลินีนิมิตได้ ในฐานะที่ขณะนี้ผู้วิจัยเป็นพระสอนศีลธรรมที่โรงเรียนพระมหาธาตุมุลินีนิมิต จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยและศึกษาในเรื่อง “ทรงสนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายใน

โรงเรียนพระมหาธาตุยุลณนิรมัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นประโยชน์ในการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนให้ดียิ่งๆขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ภายในโรงเรียนพระมหาธาตุยุลณนิรมัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ภายในโรงเรียนพระมหาธาตุยุลณนิรมัย ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ จำแนกตามเพศ อายุ และช่วงชั้นเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุยุลณนิรมัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ใน 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ ของนักเรียนโรงเรียนพระมหาธาตุยุลณนิรมัยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนพระมหาธาตุยุลณนิรมัยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 640 คน ใช้ตารางตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 244 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียน
2. ศึกษาวัตถุประสงค์ สมมติฐาน และกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. นิยามตัวแปรเพื่อสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดไว้ในกรวิจัย นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 – 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลจำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ (Try-out) มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach 's Alpha – coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9631

7. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประมวลผลข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐานใช้ t-test, ANOVA หากมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe 's Method)

ผลการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลัง/สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 244 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 65.7 ส่วนมากมีอายุอยู่ระหว่าง 11–15 ปี มีจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 59.7 และเรียนอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3

ทรงสนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ภายในโรงเรียนพระมหาธาตุ มุลนิธิมัยม อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าทรงสนะของ

นักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ ในภาพรวม นักเรียนโรงเรียนพระมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์มีความคิดเห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นด้วยในระดับปานกลาง ด้านวิชาการ เป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ เป็นอันดับ 2 ด้านการบริหารจัดการ เป็นอันดับ 3 และด้านกายภาพเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ในแต่ละด้าน พบว่า

1) ด้านกายภาพ ในภาพรวมนักเรียนโรงเรียนพระมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์มีความคิดเห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีระดับความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ในเรื่องห้องพยาบาลของโรงเรียนจัดเตียง ผู้ป่วยแยกชาย-หญิงเป็นสัดส่วน เป็นอันดับแรก รองลงมาคือโรงเรียนมีอาคารเรียนเพียงพอ เป็นอันดับที่ 2 ห้องสมุดของโรงเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ เป็นอันดับที่ 3 และนักเรียนมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย ในเรื่องโรงเรียนมีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะ และเรื่องหอประชุมของโรงเรียนสามารถรองรับการจัดการประชุมนักเรียนเพียงพอ เป็นอันดับสุดท้าย

2) ด้านวิชาการ ในภาพรวมนักเรียนโรงเรียนพระมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์มีความคิดเห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ในเรื่องโรงเรียนให้ความสนใจกับการประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีผลการเรียนดีให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ครูให้การยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนทำความดี เป็นอันดับที่ 2 โรงเรียนให้ความสนใจ

พัฒนาครูให้มีความรู้ทางวิชาการที่แข็งแกร่ง เป็นอันดับที่ 3 และในเรื่องนักเรียนมีความเข้าใจและไม่วิตกกังวลกับบทเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นด้วยปานกลาง เป็นอันดับสุดท้าย

3) ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ ในภาพรวม นักเรียนโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัยม มีความคิดเห็นว่า มีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากในเรื่องนักเรียนกับเพื่อนนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดตั้งชมรม/ชุมนุมต่างๆ ให้นักเรียนเลือกตามความสนใจของนักเรียน เป็นอันดับที่ 2 โรงเรียนร่วมมือกับชุมชนโดยมีโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด การดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมไทย ฯลฯ เป็นอันดับที่ 3 และครูมีการไปเยี่ยมบ้านเพื่อพบผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนมีระดับความคิดเห็นด้วยน้อยเป็นอันดับสุดท้าย

4) ด้านการบริหารจัดการ ในภาพรวม นักเรียนโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัยม มีความคิดเห็นว่ามีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีระดับความคิดเห็นในเรื่องโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทำงานในรูปของคณะกรรมการนักเรียน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ นักเรียนมีความคิดเห็นด้วยในระดับปานกลาง ในเรื่อง โรงเรียนมีนโยบายในการดำเนินงานจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นอันดับที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เป็นอันดับที่ 3 และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นอันดับสุดท้าย

การทดสอบสมมติฐาน ทรรศนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัยม จำแนกตามภูมิหลัง/สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของนักเรียนโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัยม สรุปผลได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัยมแตกต่างกันตามเพศ จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัยมในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยมแตกต่างกันตามอายุ จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัด สภาพแวดล้อม และบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยม ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยมแตกต่างกันตามช่วงชั้นเรียน จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนในช่วงชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยม ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ทัศนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยม อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ใน 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ได้ดังนี้

ทัศนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยม อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทัศนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยมด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านกายภาพ โดยภาพรวมนักเรียนมีทัศนะต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีทัศนะต่อการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากคือ ห้องพยาบาลของโรงเรียนจัดเตียงผู้ป่วยแยกชาย-หญิงเป็นสัดส่วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความต้องการการเป็นส่วนตัวที่แยกเรื่องเพศที่ชัดเจน โรงเรียนมีอาคารเรียนเพียงพอ ห้องสมุดโรงเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการเรียนและศึกษาค้นคว้าโรงเรียนจัดสวนหย่อมและแปลงไม้ดอกไม้ประดับได้

สวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของหลายท่าน ดังนี้คือ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี ราชพัฒน์ (2541) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทุกขนาดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเน้นการจัดบริเวณและสิ่งแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่นสวยงาม โดยการจัดสวนหย่อม ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สาคร มหาหิงค์, 2559, หน้า 356) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 4 ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอาคารสถานที่ให้เกิดความร่มรื่นสวยงามอยู่เสมอ ตลอดจนสื่อ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่จะต้องมีความมั่นคงปลอดภัยมีสภาพใช้การได้อยู่เสมอ และมีการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สายันต์ จันทร์ศรี, 2546, หน้า 111) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการจัดภูมิทัศน์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด 100 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสาคร ได้กล่าวถึงการจัดการภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมว่า ในการจัดภูมิทัศน์ควรเน้นที่ความร่มรื่น สวยงามสะอาด และเน้นความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการเลือกใช้พรรณไม้ที่มีความคงทนต่อสภาพภูมิอากาศ และสภาพของพื้นที่ในส่วนที่จัดภูมิทัศน์แต่ละส่วน รวมถึงการดูแลรักษาภูมิทัศน์ในโรงเรียนให้คงรูปแบบเดิมเพื่อให้มีความสวยงามอยู่ตลอดเวลา และบุคลากรนำหลักวิชาการจากงานการจัดภูมิทัศน์ในโรงเรียนมาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วุฒิพงษ์ หงษ์ไชย, 2556, หน้า 80)ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 กรุงเทพมหานคร ได้กล่าวถึงด้านมลภาวะสภาพแวดล้อมผู้บริหารและครูผู้สอนควรมีการสำรวจตรวจสอบ เพื่อกำหนดนโยบาย วางแผนป้องกันกับมลภาวะสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและถูกวิธี ด้วยการปลูกจิตสำนึกสร้างความกระหนักรู้ให้เกิดขึ้น เช่น การรณรงค์และการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนเห็นโทษของมลภาวะสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นและประโยชน์ของการจัดการกับมลภาวะสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

2. ด้านวิชาการ โดยภาพรวมนักเรียนมีทัศนคติต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียน

ให้ความสนใจกับการประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีผลการเรียนดีให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม ครูให้การยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนทำความดี โรงเรียนให้ความสนใจพัฒนาครูให้มีความรู้ทางวิชาการที่แข็งแกร่งซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ชัยวัฒน์ สกุนา, 2540) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ด้านวิชาการจัดตามเกณฑ์ได้อยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิระศักดิ์ ธารสุขกระจำง, 2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ บรรยากาศองค์การที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่าโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1.1) บรรยากาศองค์การแบบปิด 1.2) บรรยากาศองค์การแบบอิสระ 1.3) บรรยากาศองค์การแบบเปิด 1.4) บรรยากาศองค์การแบบเป็นกันเอง 1.5) บรรยากาศองค์การแบบควบคุม และ 1.6) บรรยากาศองค์การแบบฉันทน์พอกับลูก2) ผลการทดสอบสมมติฐานเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบบรรยากาศองค์การ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามทฤษฎีของมหาวิทยาลัยโดยภาพรวมพบว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มีตำแหน่งต่างกันมีทฤษฎีเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ 0.05

3. ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ โดยภาพรวมนักเรียนมีทฤษฎีต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากคือ นักเรียนกับเพื่อนนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โรงเรียนมีการจัดตั้งชมรม/ชุมนุมต่างๆ ให้นักเรียนเลือกตามความสนใจของนักเรียนโรงเรียนร่วมมือกับชุมชนโดยมีโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด การธำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมไทย ฯลฯ ครูให้ความคุ้นเคยเป็นกันเองกับนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเอาใจใส่ติดตามนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านความประพฤติ เมื่อนักเรียนมีปัญหาครูเป็นที่พึ่งของนักเรียนได้ โรงเรียนมีการจัดการแสดงบนเวที (เวทีเยวชน) ให้นักเรียนร่วมแสดง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านปฏิสัมพันธ์ทาง

สังคมและจิตใจเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะสภาพแวดล้อมทางกายภาพทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ และการเรียนภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความสุขและสภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตใจ มีความสำคัญต่อการพัฒนาการด้านการปรับตัวของผู้เรียน การเลียนแบบจากครูที่เป็นต้นแบบที่ดี เกิดการปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูกับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สมทรง สรรพสาร, 2547, หน้า บทคัดย่อ) พบว่าการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางความรู้ทัศนคติ บุคลิกภาพคุณธรรมและสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผู้เรียนต้องใช้เวลาในส่วนใหญ่ในสถานศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน เพราะกลุ่มเพื่อนให้ความมั่นใจและยอมรับในพฤติกรรมต่างๆ ของเค้า กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่น มีพฤติกรรมไปตามกลุ่มที่เค้ายึดอยู่ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ภานุมาศ กิตติศรีวรพันธุ์, 2542) ที่วิจัยเรื่องการดำเนินการจัดกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า ครูอาจารย์โดยรวมและจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน มีการดำเนินการจัดกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา และมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ชาติชาย ศักดิ์คำดวง, 2542) ที่ศึกษาการบริหารงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนจตุรพักตรพิมาน รัชดาภิเษก พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานตามกรอบการบริหารงานสิ่งแวดล้อมด้านความร่วมมือประสานงานระหว่างโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่นๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

4.ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมนักเรียนมีทัศนคติต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทำงานในรูปของคณะกรรมการนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (เลิศศักดิ์ คำปลิว, 2551) พบว่าสภาพแวดล้อมทางการบริหาร เป็นการดำเนินการโดยวิธีการหลากหลายเพื่อให้ครูใช้ ความสามารถของตนเองเต็มที่และสามารถอุทิศเวลาปฏิบัติหน้าที่ได้มากพอ ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความเข้าใจ รวมถึงรับทราบบทบาทหน้าที่ของตน ตลอดจนแนวปฏิบัติการช่วยส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระมหาเดชา อมรเมธ,

2556) ด้านการบริหารจัดการการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดอ่างทอง อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ครูและผู้บริหาร มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ภาครัฐ และเอกชน และนักเรียน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับงานของ (นรา สมประสงค์ และ เสรีลาขโรจน์, 2540) ที่ได้เสนอหลักการสำคัญในการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา 4 ขั้นตอน คือ

1. ป้องกันไม่ให้สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่เป็นคุณค่าต่อสถานศึกษาถูกทำลาย
2. กำจัดความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาให้หมดไป
3. สร้างหรือพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีหรือมีคุณภาพที่เหมาะสม
4. ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมที่ได้มาตรฐานแล้วให้คงอยู่

นอกจากนั้นยังเสนอให้สถานศึกษาประยุกต์หลักการ 8 Rs ซึ่งเป็นหลักการสากลที่ใช้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยมาใช้ในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ซึ่งหลัก 8 Rs มีดังนี้ 1. re-think หมายถึง การคิดก่อนใช้ สถานศึกษาควรฝึกให้บุคลากรทุกคนรู้จักคิด วิเคราะห์ผลได้ผลเสียและผลกระทบต่างๆ ตระหนักในคุณค่าและมีเจตคติที่ถูกต้องในการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา 2. re-use หมายถึง การนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งมีทรัพยากรหลายอย่างในสถานศึกษาที่ถูกทอดทิ้งแต่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ 4. re-duce หมายถึง การลดการใช้โดยสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้ทุกคนรู้จัก การประหยัดใช้เท่าที่จำเป็น 4. re-pair หมายถึง การซ่อมแซมสิ่งที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ให้เกิดประโยชน์ไม่ทิ้งไว้ให้รกรกรดาโดยไม่เกิดประโยชน์ ซึ่งจะเป็นมลพิษทั้งด้านอาคารสถานที่และด้านจิตใจ 5. re-cycle หมายถึง การหมุนเวียนหรือแปรสภาพให้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ 6. re-claim หมายถึง การดำเนินการให้สิ่งที่ไม่ใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยได้ 7. re-cover หมายถึง การปรับสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์อยู่ในสภาพที่ถูกทอดทิ้งไม่เกิดประโยชน์ให้อยู่ในสภาพที่เกิดประโยชน์ได้ 8. re-ject หมายถึง การคัดค้านหรือต่อต้านพฤติกรรมที่อาจทำลายสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติได้

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนที่ดี ต้องได้รับการวางแผนการจัดการสภาพแวดล้อม โดยผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและนำมาปฏิบัติ มีการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลับนำมาปรับปรุงอีกครั้ง ตามแนวปฏิบัติของ PDCA

พรรณชนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ภายในโรงเรียนพระมหาธาตุยุพราชรังสฤษฎิ์เมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามภูมิหลังของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐาน โดยจำแนกตามภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามไว้ว่า พรรณชนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนพระมหาธาตุยุพราชรังสฤษฎิ์เมือง จำแนกตามเพศ อายุ และระดับช่วงชั้นเรียน แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ พบว่า

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีพรรณชนะต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียน ใน 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้มีวุฒิภาวะ มีการตอบสนองทางสังคม มีนิสัยใจคอและการแสดงความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (บรรเลง รอดแดง, 2553) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสมุทรปราการ ในทัศนะของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง

2. นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีพรรณชนะต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนใน 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นมีการตอบสนองทางสังคมมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน ในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (กรรณิกา กิ่งทอง, 2547) ที่ศึกษาเรื่อง พรรณชนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่านักเรียนที่มีอายุต่างกันมีพรรณชนะต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่เรียนในช่วงชั้นต่างกัน มีพรรณชนะต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนใน 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคมปฏิสัมพันธ์ และด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไป

ตามสมมติฐาน การวิจัยข้อ 3 ทั้งนี้อาจเป็นสาเหตุเนื่องมาจากนักเรียนที่เรียนในช่วงชั้น 2 (ประถมศึกษาปีที่ 1-3) ยังอยู่ในช่วงวัยเด็ก มีการรับฟัง เชื่อฟัง ยอมรับ และปฏิบัติตามการอบรมสั่งสอนของครูมากกว่า นักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น มีความคิดเห็นเป็นส่วนตัวมากขึ้น มีความเป็นตัวของตัวเองสูง และมักคล้อยตามความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรเลง รอดแดง (2547) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสมุทรปราการ ในทัศนะของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง จึงส่งผลให้นักเรียนมีความคิดเห็นระหว่างช่วงชั้นที่แตกต่างกัน

สรุปและข้อเสนอแนะ

สถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม จึงควรสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีให้ทุกคนในโรงเรียนมีความรู้สึกอบอุ่นเมื่ออยู่ร่วมกัน คือสร้างความรัก ความผูกพัน ความเอื้ออาทรต่อกัน ผู้บริหารโรงเรียนถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญคนหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ ผู้บริหารจึงควรเข้าใจ เห็นใจ และให้กำลังใจ แก่ครูอาจารย์ในการปฏิบัติหน้าที่ ครูจะร่วมมือปฏิบัติหน้าที่ของตน ให้ความรัก ความเมตตา กับ นักเรียน นอกจากการสอนเนื้อหาวิชา นักเรียนจะเกิดความรู้สึกว่าอยากมาโรงเรียน มาแล้วก็มีอารมณ์สบายใจ โดยเฉพาะโรงเรียนพระมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนการกุศลของวัด ควรมีการประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ดังนี้คือ

1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ จัดให้เหมาะสมกับบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งด้านอาคารสถานที่และบรรยากาศโดยภาพรวมของโรงเรียน ควรปรับปรุงแก้ไข ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนให้มากขึ้น คือ โรงเรียนมีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกละเลย และ ห้องประชุมที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับหลักจักร 4 ข้อปฏิรูปทศวาสะ การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

2. สิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ และสังคมปฏิสัมพันธ์ โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนักเรียน ครูใช้สื่ออุปกรณ์การสอนที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ครูจัดกิจกรรมการเรียนให้นักเรียนอย่างหลากหลาย ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการเรียนการสอนของนักเรียน และโรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมงานวิชาการ เช่น การตอบปัญหา การ

ได้ว่าที่ การจัดนิทรรศการ และควรรสร้างบรรยากาศแห่งกัลยาณมิตรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาตัวของผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงชั้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักจักร 4 ข้อ สัมปยุตฺตสังสวะ การคบคนดี และ อัตตะสัมมาปณิธิ การตั้งตนไว้ชอบ

3. สิ่งแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ คณะผู้บริหารสถาบันการศึกษาควรปรับเทคนิคการบริหาร นำทุนทางสังคมที่มีอยู่ภายในชุมชนมาช่วยในการบริหารจัดการ เช่น เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และนำผลการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไปพัฒนางานของโรงเรียน ใช้การบริหารที่ให้นักเรียนและผู้ปกครองรวมทั้งชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักจักร 4 ข้อ ปุพเพกตปุญญตา ความเป็นผู้มีบุญหรือต้นทุนที่กระทำไว้ก่อน

เอกสารอ้างอิง

- เลิศศักดิ์ คำปลิว. (2551). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต1. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา: บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กรมสามัญศึกษา. (2532). การจัดการบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน. เอกสารลำดับที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรรณิกา กิ่งทอง. (2547). ทรรศนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- จิระศักดิ์ ธารสุขกระจ่าง. (2557). บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารศึกษา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุกุณา. (2540). การศึกษาสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ชาติชาย ศักดิ์คำดวง. (2542). การบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนจุตรพัชรพิมานรัชดาภิเษก จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นรา สมประสงค์ และ เสรีลาโชจน์. (2540). หน่วยที่ 9 การบริหารสภาพแวดล้อมสถานศึกษา. การสอนชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นฤมล ก้อนขาว. (2558). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนศรีธาสุมุท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 10. งานนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บรรเลง รอดแดง. (2553). สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนวิทยาเขตพายัพ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระมหาเดชา อมรเมธ. (2556). การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภานุมาศ กิตติศรีวรพันธุ์. (2542). การดำเนินการจัดกิจกรรมรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม . ปรินญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา: บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วุฒิพงษ์ หงษ์ไชย. (2556). การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 กรุงเทพมหานคร. หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมทรง สรรพสาร. (2547). การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านคูเตื่อ อำเภอมือ จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (บริหารการศึกษา): บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาคร มหาหิงค์. (2559). สาคร มหาหิงค์. 2559. แนวทางการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ ระดับชาติสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรครั้งที่ 3. แนวทางการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด

สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ ระดับชาติสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรครั้งที่ 3 (p. 351). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

สายันต์ จันทร์ศรี. (2546). การจัดภูมิทัศน์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสมุทรสาคร. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อารียา สตาร์ตัน. (2556). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี. สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.